

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АКРЕДИТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0248-252
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Одеська державна академія будівництва та архітектури
ID ОП у ЄДЕБО	37064
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Економіка будівельного підприємства, перший (бакалаврський) рівень, 07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1KSOcKKwkL8AgPazDDOpj07zGphorUgbT/view

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Маслак Ольга Іванівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки
Члени експертної групи	Нянько Віталій Миколайович, к.е.н., доцент, доцент кафедри маркетингу та торговельного підприємництва, доцент кафедри менеджменту; Батрак Олена Анатоліївна, здобувач вищої освіти
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дати виїзду до ЗВО	11-13 грудня 2019 року
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://odaba.edu.ua/upload/files/076_bak_Programa_vizitu_-_11-13.12.19_Odesa_uzgod.pdf
Дата надходження звіту до Національного агентства	29 грудня 2019 року
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

☐ наявні

☐ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

☐ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

☐ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

☒ відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

ОДАБА були створені належні умови для організації роботи експертної групи. Уся процедура відбувалась згідно затвердженої програми виїзду експертів. Підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми відсутні.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

ОП «Економіка будівельного підприємства» є актуальною, збалансованою та унікальною у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтереси стейкхолдерів; узгоджується із стратегією розвитку ЗВО. Структура та зміст ОП розроблені у відповідності до стандарту. Інформація про освітню програму є у відкритому доступі, визначеними, чіткими та зрозумілими є правила визнання результатів навчання. Форми та методи навчання дозволяють досягти заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти є доволі чіткими та зрозумілими. Наразі відбувається процес імплементації політики академічної доброчесності у внутрішню культуру якості. Викладачі, задіяні до реалізації ОП, в цілому мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію. Освітнє середовище та матеріальні ресурси загалом дозволяють досягти визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Внутрішнє забезпечення якості ОП знаходиться у постійному розвитку та удосконаленні. Реалізація ОП базується на засадах прозорості та публічності. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою в цілому відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію ОП з недоліками, які є не суттєвими (загальний рівень В). ЗВО має ліцензію, що підтверджено відомостями щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (з можливістю здійснення підготовки іноземців та осіб без громадянства) (https://odaba.edu.ua/upload/files/Vedomosti_ODABA_13.11.19.pdf) зі встановленим ліцензованим обсягом у кількості 110 осіб (з урахуванням строків навчання), при якій функціонує ОП «Економіка будівельного підприємства», що акредитується.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Існує відповідність цілей ОП Стратегії розвитку на 2015-2020 рр. Відповідність розробленого ОП існуючому Стандарту. Практика проведення анкетування студентів з метою виявлення потреб щодо покращення організації навчання на ОП. Забезпечення ПРН обов'язковими компонентами ОП. Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Використання ІТ-платформ MOODLE. Наявність у відкритому доступі силабусів та інших методичних рекомендацій як форми інформування здобувачів про зміст та правила навчання і контролю на ОП. Наявність у НПП публікацій у виданнях, які включені до баз Scopus та Web of Science, сертифікату В2 та їх участь у міжнародних проєктах. Відповідність викладачів групи забезпечення вимогам академічної та професійної кваліфікації. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальний процес. Наявність сприятливого морально-психологічного клімату у ЗВО. Забезпеченість потреб студентів ОП матеріально-технічною базою та ресурсами. Автоматизація освітніх процесів та організація доступу до електронних баз даних. Існування процедур щодо оновлення освітньої програми. Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в академії і на ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Вибіркова частина формування компонент ОП потребує покращення можливостей вільного

вибору студентів як серед компонентів цієї ОП, так і серед вибірових дисциплін інших ОП. Є можливість та передумови активізувати участь студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Запропоновано активніше залучати професіоналів-практиків до проведення аудиторних практичних занять ОП та впроваджувати передові європейські практики проектного навчання. Після громадського обговорення проєкту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

ОП має сформульовані цілі, які відповідають місії та цілям освітньої діяльності (http://odaba.edu.ua/upload/files/Misiya_ta_tsili_osvitnoi_diyalnosti.pdf) і меті, що затверджена у Програмі стратегії розвитку ОДАБА на 2015-2020 роки (http://odaba.edu.ua/upload/files/Srategia_ODABA_1.pdf), яка є ключовим документом діяльності. Цілі ОП спрямовуються на всебічний розвиток особистості. Під час проведення виїзної експертизи було з'ясовано що ОП розвивається, періодично переглядається (<https://drive.google.com/file/d/1RBeORvVJZZOezDtlN3wnCwnXLUACf5-L/view>, https://odaba.edu.ua/upload/files/opp_bakalavr_2019.pdf) і встановлено, що ОП приведено у відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, який затверджено та введено в дію наказом МОН України від 13.11.2018 р. №1243. Унікальність програми полягає в підготовці фахівців для специфічної галузі економіки (будівництва) за умови поєднання ґрунтовної теоретичної та базової практичної підготовки, що робить можливим подальшу самостійну професійну діяльність та забезпечує працевлаштування здобувачів ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО систематично проводиться анкетування студентів денної та заочної форм навчання, зустрічі із роботодавцями, за результатами яких на засіданнях кафедри обговорюються пропозиції стосовно змістовного наповнення та практичної спрямованості підготовки фахівців і є підставою для перегляду і внесення змін до ОП, зокрема, у викладанні обов'язкової дисципліни 3.4. Ціноутворення, що входить до модуля 3 (на ОП почали використовувати на безоплатній основі систему електронного документообігу «М.Е.Дос» (договір №ОД/002 про співробітництво між «Юг-Софт-Сервіс» філія ПП «Софт-Сервіс» і ОДАБА), а у викладанні обов'язкових дисциплін 4.9 «Інформаційно-аналітичні бази 1» та 4.10 «Інформаційно-аналітичні бази 2» аналітичну онлайн-систему YouControl для бізнесової аналітики, конкурентної розвідки та перевірки контрагентів (меморандум про взаємодію і співпрацю М/305/02071033 між ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» та ОДАБА), у викладанні обов'язкової дисципліни 2.23.2 «Економічний аналіз», що входить до модуля 2.23. «Облік, аналіз і аудит» впровадили програмне забезпечення АВК-5. На сьогодні є документи, що підтверджують формування/оновлення цілей програми. Проте доцільним є удосконалення діяльності робочих органів щодо формування/оновлення цілей програми шляхом систематичного ведення протоколів засідань. Унікальність програми полягає в поєднанні базових знань з економіки та підприємництва з професійною спрямованістю фахівців зі специфікою діяльності будівельних підприємств та організацій, що в цілому відповідає потребам ринку праці та зорієнтовано на інтереси стейкхолдерів і, зокрема, таких роботодавців, як ТОВ «Автомагістраль-

Південь», виробничий підрозділ «Одеське територіальне управління» ПАТ «Українська залізниця», ТОВ «Укрмежбуд».

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням ринку праці, а також досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм провідних ЗВО України профілю ОДАБА, а саме Київського національного університету будівництва і архітектури, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». Разом з тим при розробці, перегляді бажано потурбуватись і про врахування досвіду аналогічних іноземних програм. Автори ОП орієнтуються у сучасному стані розвитку освітньої програми на ринку праці будівельної галузі, що забезпечує конкурентну перевагу фахівців, які здобувають освіту за цією ОП в ОДАБА, через їх обізнаність щодо особливостей функціонування і резервів підвищення ефективності будівельних підприємств, а також через володіння навичками складання кошторисної документації та роботою програми електронного документообігу «М.Е.Дос». Південь України характеризується розвиненим будівельним сектором, частка виробленої будівельної продукції Одеської області за січень-вересень 2019 р. становить 9,7%, і займає 3 місце після м. Києва (23,7%) та Дніпропетровської області (11,8%). Тому підготовка фахівців даної кваліфікації відповідає потребам розвитку регіону. Нові тенденції розвитку спеціальності обговорюються на засіданнях кафедри, міжкафедральних та загальноінститутських науково-методичних семінарах навчально-наукового інституту бізнесу та інформаційних технологій (ННІ БІТ) та на конференціях, які проводить Одеська державна академія будівництва та архітектури. Їх результати відображено в протоколах засідань та враховуються в методичних матеріалах, що видаються викладачами кафедри економіки та підприємництва.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, яку схвалено Вченою Радою Одеської державної академії будівництва та архітектури, Протокол №10 від 13.04.2017 року та затверджено ректором 13.04.2019 року (<https://drive.google.com/file/d/1RBeORvVJZZOezDtlN3wnCwnXLUACf5-L/view>). Освітньо-професійна програма «Економіка будівельного підприємства» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування. Академічна кваліфікація: Бакалавр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Кваліфікація: Бакалавр з економіки будівельного підприємства, була схвалена Вченою Радою академії, Протокол №11 від 20.06.2019 року та затверджена ректором 20.06.2019 року (https://odaba.edu.ua/upload/files/opp_bakalavr_2019.pdf) приведена у відповідність до стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, який затверджено та введено в дію наказом МОН України від

13.11.2018 р. №1243. Дана освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти

5. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП скорегована у відповідності до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, який затверджено та введено в дію наказом МОН України від 13.11.2018 р. №1243; відповідає вимогам та забезпечує якісну теоретичну та практичну підготовку, набуття фахових компетентностей.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Відповідність цілей ОП Стратегії розвитку ОДАБА на 2015-2020 рр. Наявність вмотивованої висококваліфікованої проектної групи. Відповідність ОП Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, який затверджено та введено в дію наказом МОН України від 13.11.2018 р. №1243. Реальна співпраця із роботодавцями, які вмотивовані до участі у формуванні якісної ОП, існуюча практика оновлення ОП з урахуванням результатів анкетування здобувачів вищої освіти. Врахування досвіду закордонних та вітчизняних ЗВО. Пропозиції стейкхолдерів враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання. Унікальність програми полягає в поєднанні базових знань з економіки та підприємництва з професійною спрямованістю фахівців зі специфікою діяльності будівельних підприємств та організацій, що в цілому відповідає потребам ринку праці та зорієнтовано на інтереси стейкхолдерів. Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням ринку праці, а також досвіду аналогічних вітчизняних ОП провідних ЗВО України профілю ОДАБА. Нові тенденції розвитку спеціальності обговорюються на засіданнях кафедри, міжкафедральних та загальноінститутських науково-методичних семінарах навчально-наукового інституту бізнесу та інформаційних технологій (ННІ БІТ) та на конференціях, які проводить ОДАБА.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Недостатня регулярність та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Удосконалення діяльності робочих органів щодо формування/оновлення цілей програми шляхом систематичного ведення протоколів засідань. Незрозумілим залишається статус кваліфікації: Бакалавр з економіки будівельного підприємства.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями. Враховуючи узгодженість за підкритеріями та комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 1 з невеликими недоліками.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в ОДАБА складає 240 кредитів ЄКТС, з яких дисципліни, що спрямовані на формування компетентностей складають 214,5 кредитів, тобто компетентності формуються не лише обов'язковими дисциплінами, а й частково забезпечуються вибірковими дисциплінами, а дисципліни вільного вибору студентів становлять 75 кредитів ЄКТС (31,25%, що відповідає нормативним вимогам). Зміст ОП має доволі чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОП, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання (що наочно ілюструє структурно-логічна схема). В ОП передбачено вивчення наступних блоків: цикл загальної підготовки (блок, що забезпечує базу підготовки майбутнього фахівця; блок, що формує його світогляд як особистості та створює підґрунтя для продовження навчання); цикл професійної підготовки (блок, що містить теоретичний зміст предметної області; блок, що дозволяє забезпечити набуття соціальних навичок, формування у майбутнього фахівця екологічної свідомості, соціальної суспільної та корпоративної відповідальності; блок, що дозволяє дати універсальні економічні знання; блок, що дозволяє дати необхідні професійні знання та містить методи, методики та технології, якими має оволодіти майбутній фахівець для застосування на практиці; блок, що забезпечує володіння інструментами та обладнанням в сучасному інформаційно-комп'ютеризованому суспільстві; блок, що забезпечує спеціалізацію і конкурентну перевагу на ринку праці). Розширити обсяг професійної підготовки студенти мають можливість за рахунок вибіркових дисциплін (Технологія експлуатації будівель і споруд, Аналіз ринку нерухомості, Ціноутворення у будівництві та ін.).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми «Економіка будівельного підприємства» має доволі чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють в цілому досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. Проте існуюча система поділу освітніх компонентів на блоки, на нашу думку, дещо обмежує студентів у здійсненні вибіркової та забезпеченні міждисциплінарності, хоча й підпорядковується певній логіці. Однак представлена Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) чітко визначена відповідними компонентами освітньої програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Освітні компоненти ОП дібрані таким чином, що відповідають вказаному об'єкту професійної діяльності. ОП на момент виїзної акредитаційної експертизи не є міждисциплінарною. Під час

роботи виїзної акредитаційної комісії встановлено, що групою забезпечення підготовлено проект впровадження елементів міждисциплінарності при процедурі визначення вибіркових дисциплін із розширеного переліку.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Індивідуальний вибір навчальних дисциплін здобувачами ОП «Економіка будівельного підприємства» денної та заочної форм навчання регламентується відповідно Положенню про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін у Навчально-науковому інституті бізнесу та інформаційних технологій ОДАБА, Положенням про індивідуальний навчальний план студента ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_ind.navch.plan_studenta.pdf). Вибір дисциплін здобувачами вищої освіти дійсно відбувається перед початком навчального року на основі їх письмової заяви. У ЗВО встановлена модель вибору дисциплін із запропонованого переліку у вигляді двох блоків (які повністю співпадають), що не дозволяє в достатній мірі реалізувати право вільного вибору освітніх компонент для здобувача вищої освіти. Можливість вибору дисциплін із інших ОП відсутня. Це свідчить про недостатні умови на ОП для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Однак наразі в ЗВО розроблений проєкт Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін у Навчально-науковому інституті бізнесу та інформаційних технологій (редакція від 05.09.2019 р.) (http://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_ind.navch.plan_studenta.pdf), який виставлений на обговорення і в якому скореговані принципи вибору дисциплін таким чином, що дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка здобувачів ОП в ОДАБА здійснюється під час практик: «Професійна перша» (4 тижні) та «Професійна друга» (2 тижні) (в наявності Робочі програми практик, що затверджені в установленому порядку) у відповідності до Положення про організацію практик студентів ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_praktik_studentiv_ODABA_1.pdf). За результатами практик студенти складають та захищають звіт. Практична підготовка дозволяє сформувати у здобувачів ОП належні фахові компетентності, відбувається з урахуванням інноваційних змін в галузі будівництва, до формування програм практики залучаються роботодавці, існує зворотній зв'язок з керівниками практики від установ та організацій; використовуються результати підвищення кваліфікації викладачів кафедри у практичній підготовці здобувачів. В наявності укладені довгострокові договори щодо практичної підготовки студентів з підприємствами, організаціями, установами («Юг-Софт_сервіс» філія ПП «Софт-Сервіс» (договір про співробітництво № ОД/002 від 12.03.2015р., м.Одеса, пролангований 04.11.2019р.); ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» (меморандум про взаємодію і співпрацю (М/305/02071033 від 14.03.2018 р., м.Київ); ПП «Будівельно-монтажне підприємство – 2015» (угода на проведення практики студентів № 2019-29 від 20.05.2019р.); ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» (угода на проведення практики студентів № 2019-85 від 15.05.2019р.); ТОВ «Регионстрой ПБ» (договір про співробітництво (від 04.09.2019р., м. Одеса) та ін.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Економіка будівельно підприємства» передбачено освітні компоненти, що дозволяють забезпечити набуття соціальних навичок, формування у майбутнього фахівця екологічної свідомості, соціальної суспільної та корпоративної відповідальності. Це відбувається шляхом проведення ділових ігор, кейсових завдань для аналізу і обговорення на практичних заняттях, що надає можливості осмислення та обґрунтування управлінських та економічних рішень на прикладі конкретних ситуацій, завдяки чому студенти набувають навички роботи в команді, вмінню ведення дискусії, формулювання та аргументації власної точки зору при аналізі складних економічних задач. Вказані навички сприяють підвищенню самооцінки випускників, їх ініціативності, рівня соціальної адаптованості та дозволяють оптимально влитися в організаційне оточення при працевлаштуванні. Також варто зазначити те, що відбувається залучення провідних фахівців-практиків з місцевих підприємств та організацій до практичних занять та/або семінарів, що, в свою чергу, дає можливість розуміння здобувачам вищої освіти того, як проводиться комунікація безпосередньо з роботодавцями. Дані факти були підтверджені як гарантом ОП та науково-педагогічним персоналом, так і здобувачами вищої освіти.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність не передбачений.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Підтверджено, що один кредит ЄКТС становить 30 годин. Це як аудиторна так і самостійна робота. Надлишкового навантаження на здобувачів і НПП не зафіксовано.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

В результаті виїзної акредитаційної експертизи встановлено, що за ОП Економіка будівельного підприємства спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється, проте ОДАБА використовує окремі елементи зазначеної форми освіти, а для підвищення якості підготовки із урахуванням вимог роботодавців та для подолання розриву між теорією і практикою, освітою й виробництвом організація практики здійснюється виключно на базі діючих підприємств, організацій, установ будівельного профілю та працевлаштування випускників.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Відповідність структури та змісту ОП вимогам Стандарту. Забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Практична підготовка здобувачів за ОП є складовою загальної підготовки здобувачів вищої освіти. Для підвищення якості підготовки із урахуванням вимог роботодавців та для подолання розриву між теорією і практикою, освітою й виробництвом організація практики здійснюється виключно на базі діючих підприємств, організацій, установ будівельного профілю та, практично, 100 %-ве працевлаштування випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

В ОДАБА відсутні міждисциплінарні вибіркові дисципліни. Також наповнення предметами блоків вибіркових дисциплін є абсолютно однаковим, тобто фактично здобувачі вищої освіти не мають можливості самостійно обирати індивідуальну траєкторію навчання. Необхідно розробити новий та більш мультидисциплінарний список вибіркових дисциплін і попрацювати над тим, щоб наповнення блоків вибіркових дисциплін відрізнявся між собою. Обсяг ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в ОДАБА складає 240 кредитів ЄКТС, з яких дисципліни, що спрямовані на формування компетентностей складають 214,5 кредитів, тобто компетентності формуються не лише обов'язковими дисциплінами, а й частково забезпечуються вибірковими дисциплінами. Немає чітко описаної та поетапно деталізованої програми формування індивідуальної освітньої траєкторії. Відсутній реєстр дисциплін, які можуть пропонуватись на вибір здобувача вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП узгоджено із якісними характеристиками за підкритеріями критерія 2. Враховуючи комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання є достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://odaba.edu.ua/enrollee/acceptance-commission/admission-rules>). Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією ОП. Конкурсні предмети та формування конкурсного балу висвітлені на сайті в доступній формі (<http://odaba.edu.ua/enrollee/acceptance-commission/competitive-subjects-and-peculiarities-of-forming-a-competitive-ball/competitive-subjects-and-the-formation-of-a-competitive-ball>)

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Прийом вступників проводиться на конкурсній пропозиції, наведені у Правилах прийому до ОДАБА та здійснюється за конкурсом незалежно від джерел фінансування навчання. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої ОП, адже конкурсний відбір для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра на основі повної загальної середньої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань у формі зовнішнього незалежного оцінювання з трьох конкурсних предметів (Українська мова та література, Математика, Географія або Іноземна мова). Конкурсний бал КБПЗСО розраховується за формулою: $\text{КБПЗСО} = K1 \times P1 + K2 \times P2 + K3 \times P3 + K4 \times A$, де: P1, P2, P3 – оцінки зовнішнього незалежного оцінювання з першого, другого та третього предметів; A – середній бал документа про повну загальну середню освіту, переведений в шкалу від 100 до 200 балів відповідно до таблиці переведення середнього бала документа про повну загальну середню освіту, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200; K1(Українська мова та література)=0,25; K2(Математика)=0,45; K3(Географія або Іноземна мова)=0,2; K4(Бал атестату, перерахований в 200 балів)=0,1. Сума коефіцієнтів невід’ємних вагових коефіцієнтів K1, K2, K3, K4 дорівнює 1. Найвищий рівень коефіцієнту встановлений з математики, що враховує необхідність доброї математичної підготовки майбутніх фахівців, які мають здійснювати економічний аналіз, діагностику і прогнозування показників діяльності будівельних підприємств в умовах ризику і невизначеності. Практики застосування вказаних правил на ОП «Економіка будівельного підприємства» не було. У разі виникнення таких ситуацій до вступників будуть застосовані загальні правила прийому до ОДАБА.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО регулюється Правилами прийому, Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про академічну мобільність. Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО, існує максимально спрощена процедура визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання освітньої програми (академічна довідка, виписка з заліково-екзаменаційних відомостей, додаток до диплому молодшого бакалавра/молодшого спеціаліста тощо). Якщо з певної дисципліни особа атестована позитивно за національною шкалою, але оцінки за 100-бальною шкалою нижчі за мінімальний рівень, прийнятий у Академії, то перезарахування здійснюється за мінімальним рівнем – 60 балів/задовільно/Е або 60 балів/зараховано/Е. У разі незгоди з рішенням про перезарахування певної дисципліни особа має право на атестацію з цієї дисципліни в межах встановленого обсягу академічної різниці. Визнання іноземних дипломів в ОДАБА можливо після процедури нострифікації. Докладна інформація про процедуру нострифікації надається у публічному доступі на сайті академії <http://odaba.edu.ua/foreign-students/for-student/nostrification-of-documents>.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються загальними правилами прийому до ОДАБА. Практики застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на освітньо-професійної програми «Економіка будівельного підприємства» не було. У ході опитування членів проектної групи було встановлено, що у разі виникнення ситуацій щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті до вступників будуть застосовані загальні правила прийому до ОДАБА. А зустріч зі студентами довела, що правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті їм описані у загальних рисах.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Оскільки ОДАБА є у центрі великого регіону, то прагне охопити вступників не лише із близьких райцентрів, а й з віддалених населених пунктів, які, можливо, не змогли належним чином підготуватись до ЗНО та показати високі результати, а тому прохідний бал залишається на рівні 100. Найвищий рівень коефіцієнту встановлений з математики, що враховує необхідність доброї математичної підготовки майбутніх фахівців, які мають здійснювати економічний аналіз, діагностику і прогнозування показників діяльності будівельних підприємств в умовах ризику і невизначеності. Саме тому в академії налагоджено належну систему викладання математичного блоку дисциплін. Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО, існує максимально спрощена процедура визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання освітньої програми (академічна довідка, виписка з заліково-екзаменаційних відомостей додаток до диплому молодшого бакалавра/молодшого спеціаліста тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті описані у загальних рисах.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями критерію 3. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Основним нормативним документом, що регламентує організацію та проведення освітнього процесу є Положенням про організацію освітнього процесу в ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf). Методи та форми навчання за ОП та в цілому в ЗВО, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів, що було встановлено внаслідок вибіркового опитування НПП та здобувачів вищої освіти. Всі навчальні матеріали містяться в електронному вигляді та є у відкритому доступі. Формування фахових компетентностей здійснюється шляхом практичного використання таких програмних комплексів як «ABK», «Youcontrol», «M.E.Doc». Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів вищої освіти дистанційно. Студенти мають свій акаунт в системі MOODLE для співпраці із викладачами. Унікальні потреби студентів, як суб'єктів навчання, реалізуються і через процес інтенсивного викладання актуальних дисциплін. Представники студентства активно залучаються до роботи ректорату, Вченої ради Академії тощо. Академічна свобода здобувачів надається через право: брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та науково-дослідної роботи; вільно обирати форму і методи навчання, теми курсових та випускних робіт, теми наукових досліджень; користуватися академічною мобільністю, у тому числі і міжнародною (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf). На ОП застосовуються як традиційну систему методів і прийомів, та і інноваційні інтерактивні методики. Їх відповідність програмним результатам окремо по кожному освітньому компоненту пояснюється в робочих програмах навчальних дисциплін. Форма робочої програми навчальної дисципліни передбачає корелювання результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання. Надається інформація з назвами освітніх компонентів та посиланнями на робочі програми навчальних дисциплін. Таким чином, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. І вони цілком узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

В ході інтерв'ю здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання підтвердили, що їм своєчасно надається інформація про зміст дисциплін і критерії оцінювання. ЗВО обрав для себе декілька форм інформування здобувачів вищої освіти, а саме: силабуси (всі силабуси за навчальним планом є у вільному доступі (<http://ep-ogasa.od.ua/silabus/>); усне повідомлення викладачами перед початком семестру; елементи дистанційної освіти; друковані матеріали (комплекси інформаційно-методичного супроводу вивчення кожної освітньої компоненти; навчальні посібники; методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи; комплекти матеріалів для підготовки до заліків та іспитів тощо) (на сайті кафедри в розділі «Методичне забезпечення дисциплін» можна ознайомитись з методичними вказівками для виконання контрольних, курсових робіт студентами денної та заочної форм навчання (<http://ep-ogasa.od.ua/%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%d0%bd%d1%96-%d0%b2%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d1%96%d0%b2%d0%ba%d0%b8/>)). Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО доступ до сайту має кожен студент на Moodle (звідки отримує інформацію про освітній процес, розклад занять, строки складання проміжного контролю, консультації викладачів). Отже, здобувачам вищої освіти своєчасно та належним

чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Зустрічі зі студентами, групою забезпечення та аналіз первинних документів довели, що згідно з цілями и програмними результатами навчання студенти організовують пошук, самостійний відбір, якісну обробку і аналіз економічної інформації з різних джерел, вчать обґрунтовувати економічні, підприємницькі та управлінські рішення щодо підвищення ефективності функціонування будівельних організацій. У викладанні переважної більшості фахових дисциплін використовуються форми і методи навчання, заснованого на дослідженнях. Викладачі спрямовують дослідження студентів, ставлять перед ними проблемні питання і сприяють виробленню у них навичок міжособистісної взаємодії при досягненні професійних цілей. Результати опрацювання вказаних завдань є предметом дискусії на засіданнях студентського наукового гуртка «Економічне обґрунтування діяльності з енергозбереження в будівництві», обговорюються на конференціях та наукових семінарах, узагальнюються в наукових публікаціях та в працях, поданих на конкурси студентських наукових робіт. Кафедрою економіки та підприємництва проводяться олімпіади з профільних дисциплін і здійснюється підготовка студентів до участі в олімпіадах. Так, у II етапі Всеукраїнської студентської Олімпіади з дисципліни «Економіка підприємства», що відбулась у м. Дніпро на базі ДВНЗ «Придніпровська академія будівництва та архітектури» студентка даної ОП ОДАБА Драганська В. зайняла 2 місце.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Змістове наповнення ОП формується із урахуванням вимог нормативних документів МОН України і стандартів освіти. Моніторинг організації освітнього процесу здійснюється з метою зростання привабливості і прозорості ОП (deskriptorів рамок кваліфікацій ЄПВО (EQF for HE, Болонський процес) і навчання впродовж життя (EQF-LLL, ЄС); забезпечення академічної мобільності студентів; підвищення здатності випускників до працевлаштування як у найближчій перспективі, так і в майбутньому). Перегляд освітніх компонентів здійснюється на підставі нормативно-правових документів у сфері вищої освіти, внутрішніх документів ОДАБА й аналізу зворотного зв'язку (опитування здобувачів вищої освіти після завершення вивчення освітнього компонента) тощо. Підставами для перегляду змісту освітніх компонентів є зміни нормативно-правової бази, вимоги з боку роботодавців, висновки та рекомендації групи забезпечення ОП та побажання всіх стейкхолдерів. Зміст освітніх компонентів також постійно оновлюється і за ініціативою викладача на основі отриманих результатів наукової діяльності. Викладачі, які здійснюють освітню діяльність за ОП, у встановлені законодавством терміни проходять підвищення кваліфікації (стажування), беруть участь у науково-методичних заходах (протоколи засідань випускової кафедри, науково-методичної ради факультету, ЗВО).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП «Економіка будівельного підприємства» пов'язана з інтернаціоналізацією діяльності ОДАБА. Викладачі пройшли закордонне стажування у м. Прага, Празький інститут підвищення кваліфікації; міжнародне стажування «Литва: історія успішного відбору»; стажування в Університеті економіки та гуманітарних наук, Бельсько-Бяла, Польща; стажування у Вищій технічній школі, м.Катовице, Польща. Викладачі беруть участь у міжнародному проєкті Erasmus+ Programme KA107. Від так були залучені до 1. Читання лекцій в Політехнічному університеті в м. Пожега (Хорватія) (Staff mobility for teaching, Erasmus+) 2018 р.. 2. Академічна мобільність, читання лекцій в Університеті у м. Пітешти (Румунія) (Staff mobility for teaching, Erasmus+). 2018 р. 3. Читання лекцій в Університеті у м.Пітешти (Румунія) (Staff mobility for teaching, Erasmus+). 2019 р.. 4. Навчання в Університеті Західної Аттики у м.Афіни (Греція) (Staff mobility for teaching, Erasmus+). 2019 р.. Участь у міжнародному проєкті Mevlana 1. Читання лекцій Університет Аднана Мендереса у м.Айдин (Туреччина)(Staff mobility for teaching, Mevlana) 2019р. Це було підтверджено під час виїзної експертизи необхідними документами. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти за даною ОП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

На освітній програмі застосовуються як традиційну систему методів і прийомів, та і інноваційні інтерактивні методики. Їх відповідність програмним результатам окремо по кожному освітньому компоненту пояснюється в робочих програмах навчальних дисциплін. Форма робочої програми навчальної дисципліни передбачає корелювання результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання. Надається інформація з назвами освітніх компонентів та посиланнями на робочі програми навчальних дисциплін. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. І вони цілком узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи. На кафедрі постійно здійснюються наукові розробки, впроваджуються дослідження за держбюджетною тематикою. На кафедрі виконується тема (№ держреєстрації 0116U005081) «Механізм інформаційного забезпечення сталого розвитку підприємств будівельного комплексу регіону» (2016-2020). Також викладачі постійно проходять стажування, публікують результати наукових досліджень, беруть участь у конференціях. Постійно діючий студентський науковий гурток «Економічне обґрунтування діяльності з енергозбереження в будівництві». Кафедрою економіки та підприємництва проводяться олімпіади з профільних дисциплін і здійснюється підготовка студентів до участі в олімпіадах. Так, у II етапі Всеукраїнської студентської Олімпіади з дисципліни «Економіка підприємства», що відбулась у м. Дніпро на базі ДВНЗ «Придніпровська академія будівництва та архітектури» студентка даної ОП ОДАБА Драганська В. зайняла 2 місце. У викладанні переважної більшості фахових дисциплін використовуються форми і методи навчання, заснованого на дослідженнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Експертною комісією встановлено, що викладачі групи забезпечення своєчасно проходять підвищення кваліфікації та мають наукові публікації, що відповідають дисциплінам, які викладаються, але результати наукових здобутків та стажувань не знайшли належного відображення в силабусах та методичних розробках, а також не повною мірою включені до лекційних курсів. Експертною комісією рекомендовано повною мірою використовувати в навчальному процесі наукові та науково-практичні здобутки викладачів групи забезпечення.

Рівень відповідності Критерію 4:

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП узгоджено із якісними характеристиками за під критеріями критерію 4. Враховуючи розвиток програми взаємодії із підкритерієм 4.5, а також комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів розкриваються передусім у Положенні про систему оцінювання знань та вмінь студентів ОДАБА та у Положенні про організацію освітнього процесу ОДАБА (редакція від 31.08.2018р.) (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів висвітлена в робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах, методичних вказівках до практичних занять; методичних вказівках до самостійної роботи студентів; методичних матеріалах для студентів з виконання індивідуальних завдань та надається здобувачам данної ОП на першому занятті з дисципліни та розміщені на сайті кафедри (<http://odaba.edu.ua/rus/library/electronic-resources> <http://ep-ogasa.od.ua/>). Результати оцінювання навчальних досягнень студентів відповідають рівню їх компетентності; об'єму засвоєних знань, умінь, навичок з дисциплін. Форми контрольних заходів з дисциплін відображено в ОП та навчальному плані. Формами контрольних заходів є модульна контрольна робота, екзамен та залік. Вибір форми контрольних заходів відбувається на етапі підготовки навчального плану. Інструментом контрольних заходів є накопичувальна система оцінювання успішності навчання (розподіл балів за змістовними модулями), в основу якої покладено поточний контроль та семестровий контроль, а також контроль самостійної роботи здобувача. Результати виконання навчального плану відображаються в індивідуальному навчальному плані здобувачів вищої освіти щосеместрово, а також у навчальній картці студента. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями здійснюється за національною шкалою; 100-бальною шкалою та шкалою ECTS. Якісні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів представлені у робочих програмах навчальних дисциплін як необхідний обсяг знань та вмінь. З метою підвищення об'єктивності оцінювання у межах поточного контролю функціонує Moodle-система управління курсами, яка дозволяє тестувати знання здобувачів вищої освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf) формою атестації здобувачів вищої освіти є контрольні заходи з самоконтролю; кафедрального; інститутського; ректорського оцінювання (на початку кожного семестру викладачі ознайомлюють здобувачів освіти з процедурою проведення контрольних заходів), які здійснюються за затвердженими критеріями паралельно за 4-бальною національною шкалою (позитивні оцінки – «відмінно», «добре», «задовільно», негативні оцінки – «незадовільно») і за 100-бальною накопичувальною шкалою ЄКТС (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf). Для кожного здобувача вищої освіти інформація про його успішність доступна у локальній мережі факультету при отриманні в деканаті відповідного логіна і пароля та створення особистого кабінету. З метою підвищення об'єктивності оцінювання у межах поточного контролю функціонує Moodle — система управління курсами, яка дозволяє тестувати знання здобувачів вищої освіти. Формою державної атестації є захист випускної роботи, що регламентується Положенням про атестаційну випускную роботу (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_atestatsiyну_vipusknu_robotu_1.pdf). Планується, що випускні роботи перевірятимуться на плагіат за допомогою спеціалізованого сервісу UNICHECK (на даний час існують домовленості щодо підписання договору про надання таких послуг між ОДАБА та ТОВ «Антиплагіат»).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи регулюються Положенням про організацій освітнього процесу ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf). Правила проведення контрольних заходів, процедури повторного складання та оскарження результатів визначені чітко та зрозуміло. Це відображено в Положенні про систему оцінювання знань та вмінь студентів ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf). Під час виїзної експертизи встановлено, що з порядком проведення контрольних заходів здобувачів освіти інформують на перших парах кожної дисципліни, а також за допомогою електронного кабінету на сайті. Графік проведення екзаменаційної сесії оприлюднюється на сайті (<http://odaba.edu.ua/students/schedule-of-sessions>) не пізніше ніж за місяць до початку сесії. Порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в ОДАБА висвітлено в одноіменному Положенні (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_ekzamenatsiyну_komisiyu.pdf). За ОП розроблено навчальний план, який затверджений рішенням Вченої ради Академії та є основою для складання загального Графіку навчального процесу (http://odaba.edu.ua/upload/files/GNP_denna.pdf; http://odaba.edu.ua/upload/files/GNP_zochna.pdf). У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача, створюється комісія для приймання іспиту. Процедури із вирішення конфліктних питань існують (http://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situatsiy.pdf), але через відсутність випадків таких ситуацій за ОП ефективність і прозорість процедури перевірити складно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОДАБА діє Кодекс академічної доброчесності (http://odaba.edu.ua/upload/files/kodeks_dobrochesnosti_1.pdf), який визначає чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Кодекс спрямований на підтримку ефективної системи дотримання академічної доброчесності, яка поширюється на наукові та навчально-методичні праці учасників освітнього процесу, атестаційні, курсові роботи (проекти) здобувачів вищої освіти. Це було підтверджено у ході виїзної експертизи під час зустрічей з НПП, адміністрацією та здобувачами вищої освіти. В ОДАБА здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів зі студентами, мотивація студентів до навчання, перевірка робіт на плагіат (за допомогою безкоштовних програм Internet-ресурсу), інформаційна та консультаційна робота наукової бібліотеки з авторами наукових праць, відкритий доступ до інформації та ін. Керівництво та НПП ОДАБА дотримуються правил Антикорупційної програми академії (<http://odaba.edu.ua/upload/files/Antikorupcyna-programa-akademyi-1.pdf>). З метою дотримання норм академічної доброчесності між ОДАБА та ТОВ «Антиплагіат» (ІД 40086350, 04115, м. Київ, вул. Богдана Гаврилишина, буд.7.) укладено договір про наміри про співпрацю (перевірка випускних, дипломних, наукових робіт на антиплагіат за програмою «Unichек»).

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Наявність у відкритому доступі силабусів навчальних дисциплін та інших методичних рекомендацій із чіткими та зрозумілими критеріями оцінювання. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Наявність ІТ-платформи взаємодії здобувачів вищої освіти та ЗВО. Відсутність випадків конфліктів інтересів та випадків академічної не доброчинності за останнім часом. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни. Формами контрольних заходів є модульна контрольна робота, екзамен та залік. За рівнем контролю розрізняють наступні форми контрольних заходів: самоконтроль; кафедральний; інститутський; ректорський. У робочій програмі навчальної дисципліни наведений розподіл балів за змістовними модулями, а також вказані максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу з урахуванням їх важливості та трудомісткості. Вибір форми контрольних заходів відбувається на етапі підготовки навчального плану. Система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання. З метою підвищення об'єктивності оцінювання у межах поточного контролю функціонує Moodle-система управління курсами, яка дозволяє тестувати знання здобувачів вищої освіти. Всі документи і методичні матеріали, які містять цілі, зміст, очікувані результати навчання і критерії оцінювання, викладаються на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Рекомендовано відобразити в силабусах ті активні методи навчання (бізнес-симуляціїми, діловими іграми, кейс-стаді, тренінгами тощо), які активно використовуються в ОП, а також відповідні форми і критерії їх оцінювання. Доцільним є впровадження практики підписання НПП та здобувачами вищої освіти декларацій про академічну доброчесність. Наразі не підписаний Договір про надання послуг ТОВ «Антиплагіат» щодо впровадження системи перевірки на випускних робіт та інших наукових праць на антиплагіат («Unicheck»).

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями критерію 5, враховуючи комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами виїзної акредитаційної комісії встановлено високий рівень відповідності академічної кваліфікації групи забезпечення ОП. Це підтверджують наявні дипломи про вищу освіту, наукові ступені, а також атестати про вчене звання. Крім того, аналіз експертною комісією авторських сторінок науково-педагогічних працівників у певних наукометричних базах та пошукових системах також засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів формату тих дисциплін, які вони забезпечують на ОП. Узгодженістю із академічною кваліфікацією групи забезпечення ОП є і високі професійні активності (серед викладачів кафедри є головний бухгалтер установи – к.е.н. Фроліна К.Л., гарант ОП Педько І.А. сама є фізичною особою-підприємцем). В ОДАБА функціонує процедура рейтингового оцінювання, яка базується на досягненнях як академічної так і професійної кваліфікації викладачів (Положення щодо визначення рейтингу науково-педагогічних працівників, яке схвалене Вченою Радою Одеської державної академії будівництва та архітектури протокол №11 від 30.06.2019 року та затверджене ректором 30.06.2019 року) (<http://odaba.edu.ua/upload/files/1576162300243756.pdf>)

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору в ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_poryadok_konkursnogo_vidboru_NPP_ODABA_ZI_ZMINAMI_dlya_SAYTA.pdf). Обов'язковою умовою здійснення конкурсного добору є дотримання рекомендацій Наказу Міністерства освіти України «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних

працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» від 05 жовтня 2015 року №1005. Ця процедура оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. Оголошення про конкурс друкується в газеті «КАДРИ БУДОВАМ» (Свідectво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації. Серія Од №83 від 25 квітня 1994 року). Для проведення процедури конкурсу створена конкурсна комісія, яка розглядає документи претендентів та надає свої висновки на Вчену раду. Основною вимогою до ПВС є академічна та професійна кваліфікації у відповідності до цілей ОП. Компетенція щодо визначення достатності академічної та професійної кваліфікації викладача, який забезпечує викладання навчальної дисципліни, покладається на профільну кафедру, гаранта відповідної ОП та групи забезпечення.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

ОДАБА залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в таких аспектах: стажування науково-педагогічних працівників; розробка та вдосконалення освітніх програм, навчальних планів, робочих програм дисциплін; організація практик; узгодження тематики випускних робіт та курсових проєктів, у проведенні атестації здобувачів вищої освіти. Для здобувачів за ОП періодично організовуються зустрічі із потенційними представниками роботодавців. Позитивним моментом є готовність роботодавців до співпраці, однією з форм якої є навчання здобувачів вищої освіти та викладачів за програмою "М.Е.Дос" та отримання сертифікату (на безкоштовній основі). В Академії на ОП «Економіка будівельного підприємства» існує ряд баз практик для здобувачів вищої освіти, з якими укладено договори про співпрацю. У 2019 році філіал кафедри економіки та підприємництва відкрито у «ТОВ «Регіонбуд ПБ». Філіал кафедри відкрито після співробітництва у сфері підготовки фахівців з кошторисної справи та передбачає проходження студентами практики на базі даного підприємства, проведення занять на підприємстві, консультування з фахівцями підприємства щодо змісту викладання дисциплін, зокрема, «Ціноутворення» та «Економічний аналіз». На зустрічі членів експертної комісії з роботодавцями були обговорені пропозиції щодо подальших шляхів розвитку співпраці, змін до ОП, навчальних планів, змісту дисциплін, тощо, зокрема, роботодавцями було запропоновано внести до навчального плану підготовки здобувачів данної ОП дисципліни «Нормування праці».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО залучає роботодавців, професіоналів-практиків та експертів з галузі до аудиторних занять на безоплатній основі шляхом організації відкритих лекцій, тренінгів, майстер-класів, ворк-шопів (угоди про співпрацю «Юг-Софт_сервіс» філія ПП «Софт-Сервіс» (договір про співробітництво № ОД/002 від 12.03.2015р., м.Одеса, пролангований 04.11.2019р.); ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» (меморандум про взаємодію і співпрацю (М/305/02071033 від 14.03.2018 р., м. Київ); ТОВ «Регионстрой ПБ» (договір про співробітництво (від 04.09.2019р., м. Одеса). Фахівці-професіонали залучаються до співпраці на етапі укладання тематики випускних робіт бакалаврів та формулювання завдань для професійних практик. Окрім цього викладачем кафедри є практикуючий головний бухгалтер установи – к.е.н. Фроліна К.Л., а гарант ОП Педько І.А. сама є фізичною особою-підприємцем.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Головними умовами для професійного зростання викладачів ОДАБА є інформаційна (відділ маркетингу) і матеріальна підтримка. Викладачі підвищують свій професійний рівень за допомогою довгострокового та короткострокового підвищення кваліфікації (семінари, тренінги, вебінари, «круглі столи», стажування, участь у міжнародних науково-технічних конференціях, при проходженні курсів з вивчення нових технологій виробництва мультимедійної продукції, з вивчення нових методів і форм навчання) відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (<https://drive.google.com/open?id=0B7VQ2LsR7v4aRTd1aWVFNUi0NHVlcZVwaHE5M1pXemt6bndV>). Для моніторингу рівня професіоналізму викладачів існують такі процедури: взаємовідвідування занять, проведення відкритих лекцій, проведення анонімних опитувань студентів, проходження конкурсної комісії при переукладанні контракту, складання рейтингу викладача за результатами пунктів активності, складання таблиць відповідності викладача до викладання дисциплін певної спеціальності. Професійний розвиток викладачів ОП відбувається також через участь у грандах ERASMUS+ та Mevlana у формі Читання лекцій в Політехнічному університеті в м. Пожега (Хорватія) (Staff mobility for teaching, Erasmus+) 2018 р., в Університеті у м. Пітешти (Румунія) (Staff mobility for teaching, Erasmus+). 2018 р. та 2019 р., Університеті Аднана Мендереса у м. Айдин (Туреччина) (Staff mobility for teaching, Mevlana) 2019 р.; навчання в Університеті Західної Аттики у м. Афіни (Греція) (Staff mobility for teaching, Erasmus+). 2019 р., закордонного стажування у м. Прага, Празький інститут підвищення кваліфікації за програмою, яка включала два модулі з тем: «Система освіти ЄС», «Управління міжнародними проектами ВНЗ» 2016 р., у м. Вільнюс «Литва: історія успішного відбору» (2016 р.), у м. Бельсько-Бяла, Польща «Інновації в зв'язках з громадськістю, державному управлінні, економіці та менеджменті: стратегії сталого територіального розвитку» 2019 р., Університет економіки та гуманітарних наук, у м. Катовице, Польща - Вища технічна школа, 2019 р.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності, про що свідчить КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР на 2017-2020 роки (http://odaba.edu.ua/upload/files/Kolektivniy_dogovir.pdf) з додатками: №1 Перелік посад працівників з ненормованим робочим днем, яким може надаватися додаткова відпустка, №2 Правила внутрішнього трудового розпорядку, і, зокрема, №3 Положення про преміювання працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури, №4 Комплексні заходи на 2017-2020 р. по досягненню встановлених нормативів безпеки, з питань охорони праці, пожежної та електробезпеки санітарно-гігієнічних норм, підвищенню існуючого рівня по попередженню випадків невиробничого травматизму. Професійних захворювань і аварій в ОДАБА, а також Статут, Методика розрахунку рейтингу кафедр і факультетів, Положення про конкурс «Найкращий науковий, науково-педагогічний працівник ОДАБА» та ін. Тобто, у ЗВО діє система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників: Керівництво академії проводить інформування науково-педагогічних працівників про існуючі заходи для підвищення їх професійної діяльності. Для здійснення бібліотечно-інформаційної підтримки освітньої, наукової, виховної діяльності університету та задоволення інформаційних потреб усіх учасників освітнього процесу наукова бібліотека ОДАБА (<http://odaba.edu.ua/rus/library>) впроваджує в практику нові технології, надає сучасні сервісні послуги, використовує власні, національні та світові джерела інформації. Наукова бібліотека комплектується за профілем академії. Академія має доступ: до онлайн-баз даних (<http://odaba.edu.ua/library/electronic-resources/internet-resources>), наприклад, до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Головними умовами для професійного зростання викладачів ОДАБА є їх інформаційна і матеріальна підтримка. Цьому сприяє відділ маркетингу ОДАБА. Професійний розвиток викладачів освітньої програми відбувається через гранди ERASMUS+ та Mevlana у різних формах у різних країнах: Хорватія, Румунія, Польща, Туреччина, Греція. У ОДАБА діє система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ОДАБА, вона передбачає заохочення і регламентується нормативно-правовою базою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Положення про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури (зі змінами), зміни затверджені рішенням Вченої ради Одеської державної академії будівництва та архітектури 06 липня 2015 року №11 (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_poryadok_konkursnogo_vidboru_NPP_ODABA_ZI_ZMINAMI_dlya_SAYTA.pdf) затверджене у вигляді змін, а не усього цілісного документа, що потрібно удосконалити.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями критерію 6, враховуючи комплексний підхід в оцінюванні критерію, ОП та освітня діяльність за цією програмою в цілому відповідають Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів ОП «Економіка будівельного підприємства» забезпечується матеріально-технічною базою ЗВО, яка відповідає ліцензійним умовам та вимогам провадження освітньої діяльності, в тому числі матеріально-технічною базою профільюючої кафедри Економіки та підприємництва (навчально-наукова лабораторія, мультимедійні аудиторії) і інших кафедр, які приймають участь в навчальному процесі. На базі комп'ютерного класу кафедри функціонує система Moodle, яка надає доступ до тестів та презентацій з навчальних дисциплін, що дає змогу студентам інтерактивно повторювати навчальні матеріали та самостійно перевіряти рівень їх засвоєння. Для дисциплін ОП наявне навчально-методичне забезпечення, яке гарантує досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів. Лише за останні 2 роки опубліковано більш 40 навчально-методичних праць, доступ до електронних версій яких забезпечено через сторінку кафедри Економіки та підприємництва на сайті ОДАБА <http://odaba.edu.ua/academy/institutes-and-faculties/esibit-> і свій веб-сайт <http://ep-ogasa.od.ua>. Здобувачі мають вільний доступ до фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки ОДАБА, де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану

(<http://odaba.edu.ua/library/electronic-resources/electronic-catalog>). Документи про фінансову діяльність, організацію освітнього процесу та інші документи нормативно-правової бази розміщені на сайті ОДАБА: <http://odaba.edu.ua/academy/public-information>. Раціональність використання фінансових коштів та матеріальних ресурсів регулюються бухгалтерією за погодженням із ректором ОДАБА та гарантом програми. Дещо скромними є умови проживання студентів у гуртожитках та стан гуртожитків, а також малорозвиненою залишається вимога щодо забезпечення осіб з інвалідністю, з обмеженими фізичними властивостями, з особливими освітніми потребами необхідними складовими і, зокрема, пандусами, яких явно недостатньо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОДАБА забезпечує вільний та безоплатний доступ здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання та наукової діяльності в межах ОП. Комп'ютери академії підключені до мережі Інтернет, на території академії діє вільний доступ до Wi-Fi. На кафедрі Економіки та підприємництва в освітньому процесі використовуються навчальні спеціалізовані лабораторії, які оснащені сучасними комп'ютерами і необхідним програмним забезпеченням, мають доступ до мережі Інтернет. Студенти мають можливість для самостійної роботи на персональних комп'ютерах поза розкладом навчальних занять. В академії функціонує електронна бібліотека (<http://odaba.edu.ua/rus/library>). Академію забезпечено онлайн доступ до багатьох баз даних (Scopus, Web of Science та інші) та електронних журналів. Доступ до цих ресурсів надається в електронному читальному залі бібліотеки та з будь-якого комп'ютеризованого місця академії. Ознайомлення у ході виїзної експертизи із результатами опитування здобувачів дозволяє стверджувати, що у більшості потреби та інтереси здобувачів ОП «Економіка будівельного підприємства» задоволені та створено якісне освітнє середовище: студентський клуб, колективну радіостанцію ОДАБА, відділ практики, спортивний комплекс ОДАБА та інше, але є побажання у здобувачів спорудити на території ОДАБА сучасний спортивний майданчик.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Для безпечності освітнього середовища в ЗВО постійно діє комплекс заходів (забезпечення комфортних умов для проведення занять, проживання у гуртожитку, проходження практики, надання консультативної допомоги з дисципліни та доступу до всіх навчальних матеріалів, організація медичного догляду за станом здоров'я та ін.). Тобто створені умови для утримання в належному стані як фізичного, так і психічного стану здобувачів. Документами, що унормовують механізми безпечності для життя та здоров'я здобувачів є: Інструкція №1/43 (техногенна безпека, цивільний захист та порядок дій у разі виникнення аварійних дій) (наказ ректора від 30.08.2019р.); Інструкція №9ПБ (пожежна безпека в службових приміщеннях) (наказ ректора від 30.08.2019р.); Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами вищої освіти під час освітнього процесу (наказ ректора 30.08.2019р.). Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя і здоров'я здобувачів, що забезпечується діяльністю комплексу підрозділів ЗВО (відділ охорони праці, експлуатаційно-технічний відділ, служба охорони, тощо). ОДАБА для забезпечення якісної підготовки студентів має достатньо розвинуту

соціальну інфраструктуру. Студенти мають можливість займатися у спортивних секціях, брати участь у квестах, флеш-мобах, художній самодіяльності тощо. Важливою складовою студентського життя в ОДАБА є студентське самоврядування, органом якого є Студентська Рада (<http://odaba.edu.ua/students/student-council/information-about-the-student-council-of-ogasa>). Соціальну підтримку здобувачів ОП забезпечує Первинна профспілкова організація студентів ЗВО (<http://odaba.edu.ua/students/trade-union-of-students>). Всі заходи, які організує ЗВО з метою підтримки фізичного та психічного здоров'я здобувачів вищої освіти, є ефективними.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У ОДАБА забезпечується освітня, організаційна, інформаційна консультативна та соціальна підтримка здобувачів данної ОП. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ЗВО у кожній групі є куратор (первинна підтримка здобувачів). Комунікація викладачів із здобувачами здійснюється безпосередньо під час лекцій, практичних та лабораторних занять, консультацій тощо. У разі конфліктних або складних ситуацій до вирішення питань залучається завідувач кафедри, працівники інституту або ректорату. Органом студентського самоврядування є Студентська Рада (<http://odaba.edu.ua/students/student-council/information-about-the-student-council-of-ogasa>). Цей дорадчий орган забезпечує студентам інформаційну, соціальну та організаційну підтримку, надаючи можливість долучатися до соціальної діяльності, організації різноманітних комунікативних активностей (квести, концерти, професійні турніри та конкурси тощо). Сприяти професійному зростанню здобувачів ОП «Економіки будівельного підприємства», створювати умови для більш повної їх самореалізації у науковій, професійній, освітній, культурній діяльності, для спілкування випускників, студентів і викладачів академії, забезпечувати інформаційний обмін допомагають відділи, центри ОДАБА (підготовче відділення, відділ практики, студентський клуб, первинна профспілкова організація студентів ОДАБА, Асоціація випускників ОДАБА та ін. (<http://odaba.edu.ua/>). У комп'ютерній лабораторії кафедри Економіки та підприємництва здобувачі данної ОП мають можливість проводити наукові дослідження, користуватися інформаційними, онлайн ресурсами та науково-методичними матеріалами. В ЗВО щорічно проводиться ярмарок вакансій, де здобувачі знаходять місця майбутньої роботи. Для консультативної підтримки здобувачів долучаються випускники минулих років, що діляться власним досвідом роботи в галузі.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОДАБА розроблений Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території ОДАБА (<http://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok.pdf>). Однак, варто зазначити, що такі елементарні умови для відповідних груп населення як пандуси є не в усіх корпусах, що було виявлено під час виїзної експертизи. На сайті Академії розміщена детальна інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу (п.8 «Правил прийому до ОДАБА 2019 р.») (http://odaba.edu.ua/upload/files/Pravila_priyomu_do_Odeskoi_derzhavnoi_akademii_budivnitstva_ta_arhitekturi_v_2019_rotsi_zi_zminami.pdf). В ОДАБА спроектовані та готові до реалізації проекти інклюзивного середовища академії. Студенти мають можливість отримати допомогу від

Профспілки. На базі ОДАБА 05.11.2019 р. пройшов тренінг «Впровадження принципів інклюзивної вищої освіти в освітній процес: соціальна та демократична необхідність», члени проєктної групи отримали відповідні сертифікати. На ОП «Економіка будівельного підприємства» здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами відсутні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня діяльність академії базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації; відкритості та прозорості. Затверджено Положення про врегулювання конфліктних ситуацій (http://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situatsiy.pdf).

Урегулювання конфлікту інтересів у ОДАБА здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та «Антикорупційної програми ОДАБА» (<http://odaba.edu.ua/upload/files/Antikorupcyina-programa-akademyi-1.pdf>). В ЗВО діє Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozh_pro_zapobigannya.pdf). На зустрічі представники студентського самоврядування та здобувачі вищої освіти стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. Але вони чітко описали порядок своїх дій у разі виникнення конфліктних ситуацій. Можна зробити висновок, що певна процедура вирішення конфліктних ситуацій в достатній мірі формалізована та визначена. У здобувачів ОП є можливість скористатися скринькою довіри для письмового звернення щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією). Але і студенти, і викладачі, і керівництво ЗВО засвідчили, що таких випадків не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Рациональність використання фінансових коштів та матеріальних ресурсів регулюються бухгалтерією за погодженням із ректором ОДАБА та гарантом програми. Доволі потужною є бібліотека та її електронні каталоги. ОДАБА забезпечує вільний та безоплатний доступ здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання та наукової діяльності в межах освітньої програми. Комп'ютери академії підключені до мережі Інтернет, на території академії діє вільний доступ до Wi-Fi. В академії та в межах освітньої програми для безпечності освітнього середовища постійно діє комплекс заходів, який охоплює широке коло питань: забезпечення комфортних умов для проведення занять, проживання у гуртожитку, проходження практики, надання консультативної допомоги з дисципліни та доступу до всіх навчальних матеріалів, організація медичного догляду за станом здоров'я та ін. Тобто створені умови для утримання в належному стані як фізичного, так і психічного стану здобувачів вищої освіти. У більшості потреби та інтереси здобувачів освітньо-професійної програми «Економіка будівельного підприємства» задоволені та створено якісне освітнє середовище: студентський клуб, колективну радіостанцію ОДАБА, відділ практики, спортивний комплекс ОДАБА та інше. Студенти мають можливість займатися у спортивних

секціях, брати участь у квестах, флеш-мобах, художній самодіяльності тощо. Важливою складовою студентського життя в ОДАБА є студентське самоврядування, органом якого є Студентська Рада <http://odaba.edu.ua/students/student-council/information-about-the-student-council-of-ogasa>. Соціальну підтримку здобувачів освітньо-професійної програми «Економіки та підприємництва» забезпечує Первинна профспілкова організація студентів ОДАБА <http://odaba.edu.ua/students/trade-union-of-students>. Всі заходи, які організує ОДАБА з метою підтримки фізичного та психічного здоров'я здобувачів вищої освіти, є ефективними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Дещо скромними є умови проживання студентів у гуртожитках та стан гуртожитків, а також малорозвиненою залишається вимога щодо забезпечення осіб з інвалідністю, з обмеженими фізичними властивостями, з особливими освітніми потребами необхідними складовими і, зокрема, пандусами, яких явно не достатньо. Є побажання у здобувачів спорудити на території ОДАБА сучасний спортивний майданчик.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями критерію 7. Комплексний підхід в оцінюванні критерію дозволяє зробити висновок щодо відповідності ОП Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час бесіди з керівником центру організації освітнього процесу Закорчемним Ю.О. було зазначено (підтверджено наказами ректора), що щорічно видається наказ про оновлення освітніх компонентів ОП та їх приведення до вимог регламентуючих документів діючих на поточний момент. За потреби, таке оновлення може відбуватися частіше з метою усунення певних недоліків чи врахування нових вимог, пов'язаних із розвитком сучасних технологій. В кінці навчального року за потреби оновлюються навчальні плани на наступний навчальний рік з урахуванням усіх нових вимог та тенденцій. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Одеської державної академії будівництва та архітектури (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf). ОП розробляється робочою групою на чолі з керівником, узгоджується з групою забезпечення, зі стейкхолдерами, розглядається методичною комісією інститутів, Центром організації освітнього процесу ОДАБА, першим проректором та затверджується Вченою радою ОДАБА. Така процедура відповідає вимогам внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу в ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_vnutrishnie_zabezpechennya_yakosti_osviti.pdf). Перегляд ОП «Економіка будівельного підприємства» здійснюється з урахуванням пропозицій студентів, випускників, викладачів та роботодавців. Пропозиції збираються за результатами

анкетування, а також при особистому спілкуванні на круглих столах, майстер-класах, конференціях тощо. Проект ОП «Економіка будівельного підприємства» 2019 року враховує пропозиції роботодавців, здобувачів та випускників щодо впровадження системи електронного документообігу "М.Е.Doc", програмного комплексу АВК-5 та доступу до баз даних YOU CONTROL.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної акредитаційної експертизи експерти, зустрічаючись з представниками студентського активу встановили наступне: порядок формування студентської та профспілкової рад(http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhenie_o_Stud.sovete_OGASA.pdf); процес залучення до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості студентства. Комісія відзначає належне представництво студентства у відповідних органах управління ЗВО. Шляхом анкетування, інтерв'ювання комісією встановлено, що отримання зворотного зв'язку від студентів відбувається шляхом проведення періодичних студентських опитувань, результати яких впливають на зміст та організацію навчання. Під час виїзної експертизи було виявлено, що виникали ситуації, коли студентство бажало зменшити кількість годин певної дисципліни на користь іншої дисципліни (адже, на думку здобувачів, друга дисципліна несла за собою більш змістовну та професійну інформацію і була більш корисною). Ця пропозиція була розглянута та реалізована керівництвом ЗВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП «Економіка будівельного підприємства» протягом останніх двох років (2018-2019 рр.) шляхом обговорення з ними переліку дисциплін, що пропонуються здобувачам вищої освіти та змісту цих дисциплін. Зокрема, пропозиції директора ТОВ «Регіонбуд ПБ» Богуцького В.Л. враховані в проекті ОП «Економіка будівельного підприємства» 2019 року щодо змісту викладання дисциплін «Ціноутворення» та «Економічний аналіз». За результатами інтерв'ювання роботодавців під час роботи виїзної акредитаційної експертизи стало зрозуміло, що вони зацікавлені в якісному оновленні освітньої програми, зокрема, ними надані пропозиції відповідної ОП щодо включення в навчальний план дисципліни «Нормування праці».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура збирання інформації щодо кар'єрного росту випускників проводиться декількома шляхами: опитування через соціальні мережі, телефонне опитування, особисте спілкування. На кафедрі Економіки та підприємництва є відповідальна особа - старший викладач Осетян О.М., яка створила та оновлює базу даних щодо працевлаштування випускників за цією спеціальністю. Згідно зібраних даних, певна кількість випускників працевлаштовується агентами з управління нерухомістю, займається ріелторською діяльністю, працюють в сфері ЖКГ, тому в ОП було запроваджено такі вибіркові дисципліни, як Аналіз ринку нерухомості, Економіка нерухомості, Правові основи управління нерухомістю, Економіка ЖКГ, Ріелтерська діяльність. Процес збору інформації для перегляду та оновлення ОП планується здійснювати, у тому числі, і через систему анонімного анкетування випускників. В університеті проводяться різні заходи (Дні інституту, Дні відкритих дверей, різноманітні форуми, круглі столи, ярмарки вакансій тощо), на які запрошуються випускники різних років, що працюють за фахом. В ОДАБА створена Асоціація випускників ОДАБА, діяльність якої регламентується Положенням про асоціацію (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_asotsiatsiyu_vipusknikiv_ODABA.pdf).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП. Перегляд ОП «Економіка будівельного підприємства» здійснюється з урахуванням пропозицій студентів, випускників, викладачів та роботодавців. Центр організації освітнього процесу у співпраці із кафедрами, інститутами та студентським самоврядуванням здійснює регулярний моніторинг якості ОП, в т.ч. через опитування студентів. Питання, пов'язані з переглядом (оновленням, вдосконаленням, створенням нових) навчальних курсів та ОП розглядаються спочатку на засіданнях кафедр, інститутів та Вченої ради ОДАБА. На такі засідання кафедр запрошуються зацікавлені студенти, випускники і роботодавці. Інститути, Центр організації освітнього процесу ОДАБА, проректор з науково-педагогічної роботи (навчальної роботи) в разі потреби можуть ініціювати перегляд чи внесення змін до ОП. Забезпечення якості освіти ЗВО функціонально спирається на принципи децентралізації, автономії та ініціативності всіх підрозділів, викладачів і співробітників. Вчена рада ОДАБА не менше одного разу на рік проводить спільні засідання з Асоціацією випускників та Наглядовою радою стосовно забезпечення якості освіти ОДАБА та ОП. Пропозиції збираються за результатами анкетування, а також при особистому спілкуванні на круглих столах, майстер-класах, конференціях тощо. Проєкт ОП «Економіка будівельного підприємства» 2019 року враховує пропозиції роботодавців, здобувачів та випускників, тобто існує адекватна реакція на недоліки та переваги ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередніх акредитаційних експертиз за цією ОП не проводилось (акредитація ОП первинна). В звіті про самооцінювання помилково наведені результати акредитації, що стосуються іншої ОП. Проте, 14-16 травня 2014 року (наказ МОН України №2726л від 16.04.2014 р.) проводилася акредитаційна експертиза підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» напрямку 6.030504 «Економіка підприємства» галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», на основі якої започаткована дана ОП. Реакцію на зауваження з боку керівництва ЗВО та групи забезпечення стали наступні заходи: 1. Необхідність підвищувати рівень захищеності викладацького складу акредитованого напрямку (за період 2016-2018 рр. захищено 5 дисертаційних досліджень за профілем кафедри та ОП, зокрема, 4 кандидатських : Петрищенко Н.А., Фроліна К.О., Серьогіна Н.В., Жусь О.М. та 1 докторська : Педько І.А.). 2. Звернути увагу на необхідність вдосконалення якості методичного забезпечення напрямку 6.030504 «Економіка підприємства» (методичне забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти данної ОП є питанням, що постійно розглядається на засіданнях кафедри економіки підприємства ОДАБА, так у порядок денний засідання кафедри (протокол №1 від 31.08.2017р.) було включено на розгляд питання «Про підвищення якості навчально-методичних вказівок» та прийнято відповідне рішення, спрямоване на удосконалення процедури методичного забезпечення ОП (допустимий рівень оригінальності 60%, 2 рецензії – внутрішня (на рівні ОДАБА), зовнішня (інший ЗВО); затвердження Навчально-методичною комісією факультету).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В нормативних положеннях ОДАБА зазначено політику і процедури забезпечення якості (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_vnutrishnie_zabezpechennya_yakosti_osviti.pdf). Структурним підрозділом в контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є Центр організації освітнього процесу, в який входять: – навчальний відділ (організація, планування, контроль, аналіз та вдосконалення освітнього процесу; аналіз попиту та пропозицій ринку праці фахівців; налагодження співпраці з підприємствами, які є потенційними роботодавцями; залучення підприємств, установ та організацій (роботодавців) до навчального процесу; координація роботи інститутів, профільюючих кафедр щодо організації виробничої практики); – навчально-методичний відділ (аналіз і контроль навчально-методичного забезпечення; участь в організації підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників); – моніторингу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти (забезпечення ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти академії); – відділ ліцензування та акредитації. Навчально-дослідна частина забезпечує ефективне використання інтелектуального потенціалу та сучасних методів управління й організації науково-дослідної роботи студентів. Культура якості започатковується у соціальних, наукових та організаційних заходах ОДАБА. В ОДАБА сформовано професійну, комфортну та доброзичливу атмосферу, яка сприяє не лише розвитку ОП, а й розвитку студента як особистості. Протягом зустрічей з керівництвом ЗВО, викладачами, студентами та роботодавцями експертна комісія мала можливість у цьому переконатися.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Існування процедур щодо оновлення освітньої програми. Наявність Центр організації освітнього процесу, який докладно розроблює рекомендації щодо нормативно-методичних роз'яснень правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП. Перегляд ОП «Економіка будівельного підприємства» здійснюється з урахуванням пропозицій студентів, випускників, викладачів та роботодавців. Центр організації освітнього процесу у співпраці із кафедрами, інститутами та студентським самоврядуванням здійснює регулярний моніторинг якості освітніх програм, в тому числі через опитування студентів. Питання, пов'язані з переглядом (оновленням, вдосконаленням, створенням нових) навчальних курсів та освітніх програм розглядаються спочатку на засіданнях кафедр (щонайменше один раз на рік), інститутів та Вченої ради ОДАБА. Наявність рейтингової системи оцінювання викладачів ЗВО. Участь роботодавців та здобувачів у проектному розробленні ОП. Підтримка тісних зв'язків із випускниками кафедри за спорідненими ОП. Наявність традицій формування культури якості та доброзичливого спілкування та розвитку. Наявність перспектив та чітких планів розвитку ОП. Систематичне проведення семінарів та інших методів інформування про культуру академічної та наукової доброчинності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

В ЗВО відсутня практика попереднього оприлюднення та обговорення проєкту ОП з метою його удосконалення.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями критерію 8. Враховуючи комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з несуттєвими недоліками.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОДАБА права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами: – Статут (наказ МОН України від 06.08.2017 №175) (http://odaba.edu.ua/upload/files/Statut_ODABA.pdf); – Правила внутрішнього трудового розпорядку ОДАБА, затверджені на загальних зборах трудового колективу академії (протокол від 05.05.2017 №1) (http://odaba.edu.ua/upload/files/Pravila_vnutrishnogo_trudovogo_rozporyadku_Dodatok_2_kol.dogovo_ru..pdf); – Положення про організацію освітнього процесу (затверджено рішенням Вченої Ради ОДАБА протокол №1 від 31.09.2018р.) (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf); – Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozh_viznannya_rezultatuv_neformalnoi_osviti.pdf). Всі документи

знаходяться у відкритому доступі на сайті Академії. Правила та процедури в них висвітлені чітко і зрозуміло.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті Одеської державної академії будівництва та архітектури оприлюднено освітню програму «Економіка будівельного підприємства» (<http://odaba.edu.ua/academy/educational-activities/-economics-of-construction-company-b->). Але проект ОП на сайті не було виявлено. Під час виїзної експертизи адміністрація ЗВО це пояснила тим, що на час розробки ОП «Економіка будівельного підприємства» не було таких вимог, але наразі розробляється необхідне положення для розробки та залучення стейкхолдерів до обговорення подальших проєктів ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Діяльність кафедри економіки підприємства, вимоги з організації освітнього процесу, навчально-методичне забезпечення, ОП, що акредитується, тощо належною мірою відображені на сайті ОДАБА (<http://odaba.edu.ua/academy/educational-activities/-economics-of-construction-company-b->) та сайті кафедри (<http://ep-ogasa.od.ua/>; <http://odaba.edu.ua/>). Але сайт ЗВО та сайт кафедри не узгоджені між собою, що ускладнює пошук та використання необхідної інформації як студентами академії так і потенційними абітурієнтами.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, що було визначено у ході виїзної експертизи на зустрічах з ректоратом, здобувачами вищої освіти, НПП. Вся необхідна інформація є у вільному доступі, є актуальною, постійно оновлюється. Нещодавно для її поширення кафедрою економіка підприємства було створено сторінку в соціальній мережі Фейсбук.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Для ефективного використання інформації необхідно привести у відповідність кафедральний та сайт ЗВО, завершити налагодження новоствореного сайту, доповнити його зміст інформацією про групу забезпечення та проектну групу. Більш широко задіяти інші соціальні мережі (Viber, Instagram тощо).

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями та належним чином представлена на сайтах ЗВО та в соціальних мережах. Інформація є доступною, актуальною, регулярно оновлюється. Враховуючи узгодженість за підкритеріями та комплексний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 9 з несуттєвими недоліками.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Рівень відповідності Критерію 10:

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В самооцінювання представниками ЗВО було включено навчальний план другого (магістерського) рівня вищої освіти, хоча акредитувалася ОП першого (бакалаврського) рівня. Під час виїзної акредитаційної експертизи експертами було перевірено відповідний план першого (бакалаврського) рівня ОП, який за рекомендацією експертів гарантом ОП було розміщено на офіційному сайті ЗВО (<http://odaba.edu.ua/>) і сайті кафедри (https://drive.google.com/file/d/10-Jaimw6T63RG_iyllZOrdbXEJB9JBX3/view).

Одним із пріоритетів було визначення перспектив розвитку ОП. Унікальність ОП є полягає в підготовці фахівців для специфічної галузі економіки (будівництва) за умови поєднання ґрунтовної теоретичної та базової практичної підготовки, що робить можливим подальшу самостійну професійну діяльність та забезпечує працевлаштування здобувачів ОП.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- ☐ дорадчий висновок представника роботодавців
- ☐ окремі думки членів експертної групи
- ☐ програма відвідування ЗВО
- ☐ інші документи

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

О.І. Маслак

Члени експертної групи (електронні підписи)

В.М. Нянько

О.А. Батрак